PSBB Learning Leadership Academy
Bangalore
Class-VIII Sub:- Sanskrit II Lang
Topic:- विसर्गसन्धिः(सकारादेशः)

---

4. विसर्गस्य सकार नियमः

नियमः– 1

यः कोऽपि स्वरः + विसर्गः + स् / त् / थ्

↓

स्वरः + स् / त् / थ्

रामः + तु → रामस् + तु → रामस्तु

बालः + तत्र → बालस्तत्र

प्रथमः + सर्गः → प्रथमस्सर्गः

कृष्णः + तदा → कृष्णस्तदा

सर्पः + सर्पति → सर्पस्सर्पति

रावणः + तु → रावणस्तु

भरतः + तदा → भरतस्तदा

नियमः 2

यः कोऽपि स्वरः + विसर्गः + श् / च् /छ्

↓

स्वरः + श् + श् / च् /छ्

रामः + चिनोति → रामश् + चिनोति → रामश्चिनोति

भक्तः	+ शोभते	→	भक्तश्शोभते
रामः	+ चलति	→	रामश्चलति
पूर्णः	+ चन्द्रः	→	पूर्णश्चन्द्रः
रामः	+ शेते	→	रामश्शेते
बालः	+ च	→	बालश्च
पक्षिणः	+ च	→	पक्षिणश्च

नियमः 3

यःकोऽपि स्वरः + विसर्गः + ष् / ट् /ठ्

↓

स्वरः + ष् + ष् / ट् /ठ्

धनुः + टङ्कारः → धनुष् + टङ्कारः → धनुष्टङ्कारः

रामः	+ षष्ठः	→	रामष्षष्ठः
रामः	+ टीकते	→	रामष्टीकते
कृष्णः	+ षष्ठः	→	कृष्णष्षष्ठः

63

I.सन्धिं सन्धिविभागं वा कुरुत।

1)गुरुः+सदा =

2)कपयस्तदा =

3)बालाः+षट् =

4)कवेश्च =

5)शिशुः +शेते =

6)गौश्च =

7)गुरुः+सदा =

8)वायोः+च =

9)कवयस्तथा =

10)नमः + ते =

____